

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада Поліського
національного університету
(протокол № 9 від 29.04.2026р.)

Голова Вченої ради
Тетяна ЗІНЧУК

Освітня програма вводиться у дію
з 01 вересня 2026 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

**ЕКОЛОГІЯ
ECOLOGY**

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю Е2 Екологія
галузі знань Е Природничі науки, математика та статистика

Кваліфікація: доктор філософії з екології

ЖИТОМИР – 2026 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ освітньо-наукової програми

ВНЕСЕНО:

ПРОСКТНА ГРУПА

Кафедра екології

Гарант ОП (керівник проєктної групи)

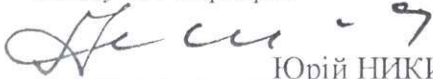
Протокол від «24» 03 2026 р. № 12

Тетяна ФЕДОНІУК, д.с.-г.н., професор

Завідувач кафедри:

Члени проєктної групи

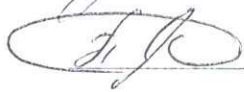

Юрій НИКИТЮК

(підпис)

Людмила КОТЮК, д.б.н., професор

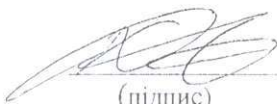
Віктор ПАЗИЧ, к.с.-г.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Навчально-методична комісія
факультету лісового господарства та
екології

Протокол від 10.04.2026 р. № 7

Голова навчально-методичної комісії

Олександр КРАТЮК

(підпис)

Вчена рада факультету лісового
господарства та екології

Протокол від 27.04.2026 р. № 8

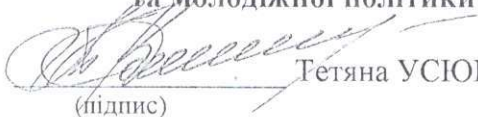
Голова вченої ради факультету:

Анатолій ВИШНЕВСЬКИЙ

(підпис)

Проректор з освітньої діяльності
та молодіжної політики

Тетяна УСІУК

(підпис)

	розв'язання актуальних проблем у сфері екології, охорони довкілля та сталого природокористування; Розвиток критичного та системного мислення, здатності генерувати нові наукові ідеї та здійснювати їх практичну реалізацію у сфері екології Освоєння сучасних екологічних методів, технологій і цифрових інструментів для аналізу, моделювання та управління екологічними процесами; Підготовка до науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти, включаючи викладання спеціалізованих дисциплін і методику викладання; Забезпечення готовності до інтернаціонального співробітництва у сфері екологічної науки та участі в міждисциплінарних проєктах на національному й міжнародному рівнях. Теоретичний зміст предметної області охоплює наукові основи функціонування природних і техногенних екосистем, закономірності їх взаємодії з антропогенними чинниками, принципи екологічної безпеки, збереження біорізноманіття та сталого розвитку в умовах глобальних і локальних екологічних змін. Методи, методики та технології. Аналітичні методи екологічного моніторингу, що базуються на зборі, обробці та інтерпретації польових і лабораторних даних щодо стану довкілля; Моделювання екологічних процесів із використанням геоінформаційних систем (ГІС), цифрових платформ і програм для прогнозування змін в екосистемах під впливом природних і техногенних факторів; Методи оцінки екологічних ризиків та впливу на довкілля, які враховують просторово-часові зміни, біоіндикаторні підходи та мультикритеріальний аналіз; Експериментальні методики для вивчення структури, динаміки та біопродуктивності екосистем, включаючи використання сенсорних технологій, безпілотних апаратів і дистанційного зондування Землі; Інноваційні освітні технології, зокрема проблемно-орієнтоване навчання, цифрові симуляції, інтерактивні кейси та міждисциплінарні дослідницькі проєкти у сфері екології. Інструменти та обладнання: Навчально-науковий центр космічних та геоінформаційних технологій, Центр колективного користування науковим обладнанням, Поліський цифровий інноваційний хаб, Вимірювальна лабораторія та інше обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для натурних, лабораторних та дистанційних досліджень будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова

Основний фокус освітньої програми	Ключові слова: екологія, наукові дослідження, сталий розвиток, охорона довкілля, природокористування, інновації. Основний фокус освітньо-наукової програми «Екологія» зосереджений на розвитку здатності до міждисциплінарного мислення, самостійного проведення наукових досліджень та впровадження інновацій у сфері охорони довкілля, адаптації до змін клімату, управління природними ресурсами й екологічної політики на національному та міжнародному рівнях.
Унікальність освітньої програми	Унікальність освітньо-наукової програми «Екологія» (доктор філософії) полягає в поєднанні глибокої науково-дослідної підготовки з орієнтацією на розв'язання складних екологічних проблем у контексті сталого розвитку. Програма реалізується в активному дослідницькому середовищі з високим рівнем міжнародної активності: участь у численних європейських проєктах (Horizon Europe, Digital Europe, JICA, DAAD), а також представництвом програми у наукових комітетах національного рівня (МОН України, Міндовкілля тощо). Реалізація ОНП також підтримується потужною університетською інфраструктурою: 2 Центри колективного користування науковим обладнанням, в т.ч. атестована вимірювальна лабораторія, яка відповідає міжнародним стандартам (ДСТУ ISO 10012:2005), Поліський цифровий інноваційний хаб тощо. Програма має яскраво виражену практико-орієнтовану складову, зокрема участь у дослідженнях на базі природних заповідників, екологічних резерватів, а також виконання реальних проєктів, що стосуються охорони природи, адаптації до кліматичних змін та цифровізації екологічного моніторингу.
1.4 Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Доктор філософії в галузі природничих наук може займати посади у науково-дослідних установах, закладах вищої освіти різних рівнів акредитації, інших установах та організаціях, що здійснюють дослідження та/або підготовку фахівців у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування, органах виконавчої влади з питань охорони довкілля, організаціях природоохоронного спрямування. Випускники можуть обіймати посади згідно Національного класифікатора України, класифікатора професій (ДК 003:2010): 2310.2 – асистент; 2310.1 – доцент; 2310.1 – професор; 1312 – директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми); 1210.1 – директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проєктної); 1210.1 – директор (начальник) професійного

	міжнародних наукометричних баз. Кількість статей та їх тематика узгоджується з науковим керівником. <i>Наукова складова програми.</i> Оцінювання наукової діяльності аспірантів (здобувачів) здійснюється на основі кількісних та якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у конференціях, підготовку окремих частин дисертації відповідно до затвердженого індивідуального плану наукової роботи аспіранта (здобувача). Звіти аспірантів (здобувачів), за результатами виконання індивідуального плану, щорічно затверджуються на засіданні кафедри екології та науково-технічній раді інституту екології та лісу факультету лісового господарства та екології з рекомендацією продовження (або припинення) навчання в аспірантурі. Кінцевим результатом навчання здобувача третього (освітньо-наукового) рівня є належним чином оформлений, за результатами наукових досліджень, рукопис дисертації, попередній розгляд і її публічний захист та присудження йому наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності E2 Екологія
1.6 Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері екології, охорони довкілля та раціонального природокористування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність працювати у міжнародному контексті. ЗК02. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового та загальнокультурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК03. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері екології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК04. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері екології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації. СК05. Здатність застосовувати сучасні інструменти, електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності, зокрема для моделювання процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері екології, охорони природи та раціонального

	природокористування. СК06. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.
1.7 Програмні результати навчання (ПР)	
ПР01. Глибоко розуміти концептуальні принципи та методологію природничих наук, формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання з метою розв'язання значущих наукових та науково-прикладних проблем екології. ПР02. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. ПР03. Вільно презентувати та обговорювати державною та іноземною мовами з дотриманням норм академічної етики результати досліджень, наукові та прикладні проблеми з екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях. ПР04. Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни, дотичні до предметної області екології у закладах вищої освіти. ПР05. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику з врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів. ПР06. Застосовувати сучасні інструменти та технології пошуку оброблення й аналізу інформації з проблем екології та дотичних питань, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи. ПР07. Мати сучасні концептуальні знання та високий методологічний рівень у сфері екології та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень.	
1.8 Академічна мобільність	
Національна академічна мобільність	На основі укладання двосторонніх договорів між Поліським національним університетом та закладами вищої освіти України і науковими установами.
Міжнародна академічна мобільність	У рамках міжнародних програм на основі укладання двосторонніх договорів між Поліським національним університетом та закладами вищої освіти, а також наукових установ країн-партнерів.
1.9 Обсяг кредитів ECTS, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти	
Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми доктора філософії становить 60 кредитів ECTS	

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньо-наукової програми

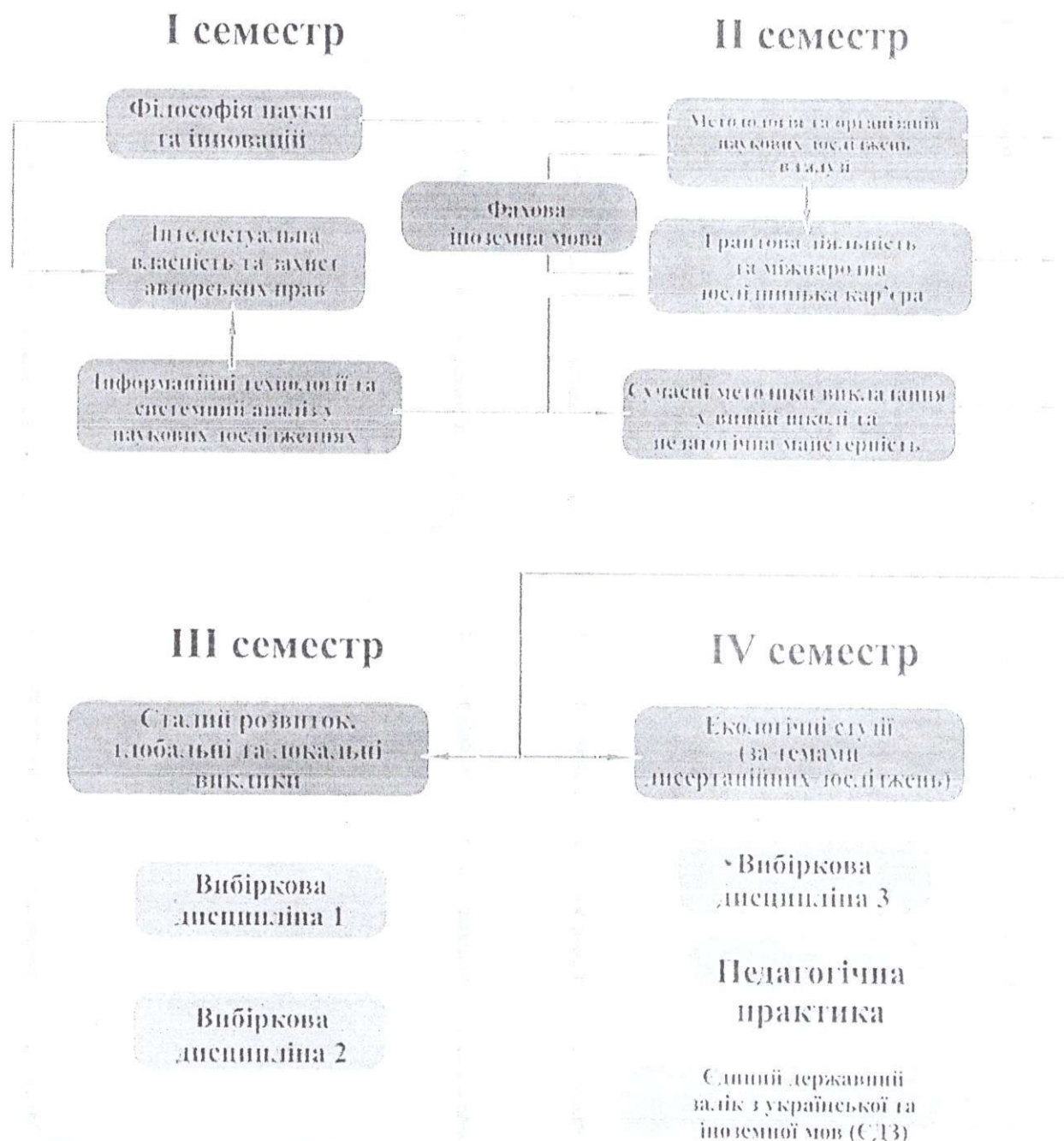
Код компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОСВІТНЯ СКЛАДОВА			
1. ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ			
1.1. Цикл загальнонаукової підготовки			
ОК 1	Філософія науки та інновацій	4	Екзамен
1.2. Цикл мовної підготовки			
ОК 2	Фахова іноземна мова	6	Залік, Екзамен
1.3. Цикл спеціальної підготовки			
ОК 3	Інтелектуальна власність та захист авторських прав	4	Екзамен
ОК 4	Методологія та організація наукових досліджень в галузі	4	Залік
ОК 5	Інформаційні технології та системний аналіз в наукових дослідженнях	4	Залік
ОК 6	Сучасні методики викладання у вищій школі та педагогічна майстерність	4	Залік
ОК 7	Грантова діяльність та міжнародна дослідницька кар'єра	4	Екзамен
ОК 8	Сталий розвиток, глобальні та локальні виклики	5	Екзамен
ОК 9	Екологічні студії (за темами дисертаційних досліджень)	6	Екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент		41	
2. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ			
ВК 1, 2, 3	Дистанційне зондування Землі в екологічних дослідженнях та проектах	5	Залік
	Сучасні проблеми озеленення урбоєкосистем		
	Екологічний менеджмент		
	Екологічна політика		
	Альтернативна енергетика та сталий розвиток		
	Екологічний моніторинг забруднення довкілля		
	Екологічні проблеми в сільському господарстві		
	Інтродукція та акліматизація рослин		
	Екологія біорізноманіття		
	Екологія людини		
	Рідіобіологія радіоекологія		
	Менеджмент інновацій в екології		
Загальний обсяг вибіркових компонент		15	
Загальний обсяг компонент 1, 2		56	
3. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА			
ПП	Педагогічна практика	4	Диф. залік
	Єдиний державний залік з української та іноземної мов (ЄДЗ)		
Загальний обсяг практичної підготовки		4	
РАЗОМ		60	

2.2. Структурно-логічна схема

Код компоненти	Назва дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС	Загальний обсяг годин	Форма підсумкового контролю
1 семестр				
ОК 1	Філософія науки та інновацій	4	120	Екзамен
ОК 2	Фахова іноземна мова	3	90	Залік
ОК 3	Інтелектуальна власність та захист авторських прав	4	120	Екзамен
ОК 5	Інформаційні технології та системний аналіз в наукових дослідженнях	4	120	Залік
Всього:		15	450	
2 семестр				
ОК 2	Фахова іноземна мова	3	90	Екзамен
ОК 4	Методологія та організація наукових досліджень в галузі	4	120	Залік
ОК 6	Сучасні методики викладання у вищій школі та педагогічна майстерність	4	120	Залік
ОК 7	Грантова діяльність та міжнародна дослідницька кар'єра	4	120	Екзамен
Всього:		15	450	
3 семестр				
ОК 8	Сталий розвиток, глобальні та локальні виклики	5	150	Екзамен
ВК 1	Дистанційне зондування Землі в екологічних дослідженнях та проектах	5	150	Залік
	Сучасні проблеми озеленення урбоєкосистем			
	Екологічний менеджмент			
ВК 2	Екологічна політика	5	150	Залік
	Альтернативна енергетика та сталий розвиток			
	Екологічний моніторинг забруднення довкілля			
Всього:		15	450	
4 семестр				
ОК 9	Екологічні студії (за темами дисертаційних досліджень)	6	180	Екзамен
ВК 3	Екологічні проблеми в сільському господарстві	5	150	Залік
	Інтродукція та акліматизація рослин			
	Екологія біорізноманіття			
	Екологія людини			
	Рідіобіологія радіоекологія			
	Менеджмент інновацій в екології			
ПП 1	Педагогічна практика	4	120	Диф. залік
Єдиний державний залік з української та іноземної мов (ЄДЗ)				
Всього:		15	450	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ		60	1800	
ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ:		60	1800	

2.3. Схема послідовності вивчення освітніх компонентів

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми «Екологія» (освітня складова)

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	Дисертація на здобуття ступеню доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання конкретної наукової задачі в сфері екології або на її межі з іншими спеціальностями, результати якого становлять оригінальний внесок у розвиток екології та оприлюднені у наукових публікаціях в рецензованих наукових виданнях. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти (наукової установи).

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Принципи та процедури забезпечення якості вищої освіти	Принципи забезпечення якості вищої освіти: – відповідність національним та європейським стандартам якості вищої освіти; – автономність Університету, як відповідального за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; – системність та процесний підхід до управління якістю освітнього процесу; – комплексність в управлінні процесом контролю якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; – системність у здійсненні моніторингових процедур з якості; – безперервність підвищення якості вищої освіти. Процедури забезпечення якості вищої освіти: – здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми; – щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб; – забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників; – забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за освітньою програмою; – забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; – забезпечення публічності інформації про освітню програму, ступінь вищої освіти та кваліфікацію; – забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату; – інші процедури та заходи
--	---

Моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми	Освітня програма має відповідати вимогам стандарту вищої освіти. Періодичний перегляд освітньої програми здійснюється за критеріями, які формулюються у результаті зворотного зв'язку із науково-педагогічними працівниками, студентами, випускниками, роботодавцями, а також внаслідок прогнозування розвитку галузі, потреб суспільства
Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти	Система оцінювання здобувачів вищої освіти включає здійснення таких контрольних заходів: вхідного, поточного, модульного (рубіжного), підсумкового та відстроченого контролю
Щорічне оцінювання науково-педагогічних працівників	Оцінювання науково-педагогічних працівників проводиться на підставі ключових показників, визначених з урахуванням їх посадових обов'язків (виконання навчальної, методичної, наукової, організаційної роботи та інших трудових обов'язків)
Підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників	Педагогічні і науково-педагогічні працівники підвищують кваліфікацію та проходять стажування в Україні або за кордоном не рідше одного разу на п'ять років. В університеті реалізуються власні програми підвищення кваліфікації (семінари, тренінги, вебінари, «круглі столи» тощо). Працівникам, які пройшли стажування або підвищення кваліфікації, видається відповідний документ
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	Ресурсами для організації освітнього процесу за освітньою програмою є: – стандарт вищої освіти; – індивідуальний навчальний план; – робочі програми навчальних дисциплін; – програми навчальної, виробничої та інших видів практик; інші ресурси (підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; завдання для самостійної роботи тощо). Відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності дотримуються вимоги до кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	Ефективному управлінню освітньою діяльністю сприяють: – Єдина державна електронна база з питань освіти; – пакет «Деканат», який включає модуль «Навчальний план», модуль «Навчальний процес» і модуль «Розклад»; – система дистанційного навчання на платформі Moodle для організації самостійної роботи студентів; – електронний архів; – кампусна комп'ютерна мережа, яка складається з 2 корпоративних мереж, що включають 7 локальних мереж і 36 точок бездротового доступу до мережі Інтернет; – інші інформаційні системи
Забезпечення публічності інформації про освітню програму, ступінь вищої освіти та кваліфікацію	Публічність інформації про освітню програму, ступінь вищої освіти та кваліфікацію забезпечується шляхом: оприлюднення інформації на офіційному веб-сайті Університету; розміщення інформації на інформаційних стендах; в інший спосіб відповідно до чинного законодавства
Забезпечення дотримання академічної доброчесності	Процедури та заходи забезпечення дотримання академічної доброчесності: – дотримання Положення про академічну доброчесність, запобігання та виявлення плагіату в Університеті;

	– проведення комплексу відповідних профілактичних заходів в Університеті; – здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти, у тому числі шляхом перевірки на плагіат, із використанням відповідної програми, кваліфікаційних робіт, дисертацій та авторефератів, монографій, підручників, і посібників, рукописів статей і тез доповідей, курсових робіт (проектів) тощо; – у разі виявлення академічного плагіату автори несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства.
--	---

5. Матриця відповідностей визначених стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Інтегральна компетентність спеціальності: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері екології, охорони довкілля та раціонального природокористування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

6. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	П П
ІК				+	+	+	+	+	+	+
ЗК 01		+					+	+		
ЗК 02	+		+		+					
СК 03				+			+		+	
СК 04							+		+	
СК 05				+	+					
СК 06						+				+

7. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (РН) відповідним компонентам освітньо-наукової програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	П П
ПР 01	+			+			+	+	+	
ПР 02				+			+		+	
ПР 03		+								
ПР 04						+	+			+
ПР 05			+				+			
ПР 06					+					
ПР 07							+	+		

Гарант ОНП

Тетяна ФЕДОНЮК